

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 116 ΕΑΔΗΣΥ/2024

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα 22 Οκτωβρίου 2024, ημέρα Τρίτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου 7-9 γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως και εμπροθέσμως σε όλα τα Μέλη της Επιτροπής.

Κατά τη συνεδρίαση αυτή από τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν οι :

Δημήτριος Χανής, Σύμβουλος ΕΑΔΗΣΥ, εκτελών χρέη Προέδρου (λόγω απουσίας της Προέδρου της ΕΑΔΗΣΥ Ανδρονίκης Θεοδοκάτου και της Σύμβουλου ΕΑΔΗΣΥ Ευαγγελίας Κουτούπα),

Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ (μέσω τηλεδιάσκεψης),

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ,

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ (μέσω τηλεδιάσκεψης) και

Νικολέττα Κοττά, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης Π.Ε Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Ειρήνη Μουτσοπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, Τμήμα Μελετών ΔΜΓ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια Ειρήνη Μουτσοπούλου, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και της λήψης απόφασης από τα μέλη της Επιτροπής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ του ν. 4412/2016 για την προσφυγή του Πανεπιστημίου Κρήτης στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων για ένα έτος, ήτοι από 01.01.2025 έως 31.12.2025, εκτιμώμενης προϋπολογισθείσας δαπάνης 573.613,40€ πλέον Φ.Π.Α.24%.

1. Με το με αρ. πρωτ. 20736/01.10.2024 αίτημα (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 9561/1-10-2024), το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 01-10-2024, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το με α.π. 9915/10.10.2024 έγγραφο και το από 21-10-2024 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το Πανεπιστήμιο Κρήτης αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

I. Ιστορικό-πραγματικά περιστατικά

Στο κρινόμενο αίτημα εκτίθενται τα ακόλουθα:

2.1 Οι διαδικασίες για την ανάθεση των υπηρεσιών καθαριότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης, για το χρονικό διάστημα από 01-01-2024 έως 31-12-2026 (Αριθμ. Διακήρυξης 3034/10-2-2023-23PROC012185565 2023-02-23) εκκίνησαν τον Φεβρουάριο του 2023. Στην διαγωνιστική διαδικασία κατατέθηκαν δύο προσφορές και συγκεκριμένα των : 1) «3G FACILITIES-SERVICES AE» και 2) «FACILITY EXPERTS IKE», εκ των οποίων η πρώτη κρίθηκε ως μη κατάλληλη, λόγω μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της διακήρυξης και η δεύτερη υπερέβαινε την προϋπολογισθείσα δαπάνη, καθώς συνέπεσε με την αύξηση του κατώτατου μισθού. Ως εκ τούτου το Πρυτανικό Συμβούλιο (λειτουργώντας ως συμβούλιο Διοίκησης), με την υπ' αριθμ. 351η/16-5-2023 (ΑΔΑ Ψ0ΔΦ469B7Γ-06Π) απόφασή του, κήρυξε το διαγωνισμό άγονο και ματαίωσε τη διαγωνιστική διαδικασία.

2.2 Στη συνέχεια, το Πανεπιστήμιο Κρήτης προχώρησε στην επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού (ΑΔ 15753/5-7-2023 ΑΔΑΜ 23PROC013042153 2023-07-10), με αύξηση του προϋπολογισμού σύμφωνα με τον κατώτατο μισθό, ήτοι με συνολική προϋπολογισθείσα αξία 1.617.179,03€ χωρίς ΦΠΑ. Στη νέα διαδικασία κατατέθηκαν τέσσερις (4) προσφορές από τους οικονομικούς φορείς : 1) «ELEGANT FACILITIES SERVICES S.A.», 2) «FACILITY EXPERTS IKE», 3) «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ» και 4) «Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Ε.Ε.». Από αυτές κρίθηκε κατάλληλη μόνο μία, ενώ για τις λοιπές η Επιτροπή Αξιολόγησης έκρινε ότι δεν ήταν σύμφωνες με τους όρους της Διακήρυξης και τελικά ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην εταιρεία «FACILITY EXPERTS IKE» (απόφαση 364ης/14-11-2023 – ΑΔΑ 6ΡΕ5469B7Γ-ΠΣ0).

2.3 Ακολούθως, υπεβλήθησαν στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. προδικαστικές προσφυγές από δύο συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς και συγκεκριμένα την «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS AE» (αρ. πρωτ. εισερχ. ΠΚ 28422/28-11-2023) και «Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΕΕ» (αρ. πρωτ. εισερχ. ΠΚ 28421/28-11-2023). Η ΕΑΔΗΣΥ με τις υπ' αριθμ. 182, 183/2024 (αρ. πρωτ. εισερχ. ΠΚ 1535/24-1-2024) αποφάσεις της, δέχθηκε εν μέρει αυτές και αποφάσισε την ακύρωση της απόφασης κατακύρωσης της 364ης/14-11-2023 (6ΡΕ5469B7Γ-ΠΣ0) του Πρυτανικού Συμβουλίου. Οι λόγοι προσφυγής αφορούσαν σε αποκλεισμό του αναδόχου λόγω υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς καθώς και σε ελλείψεις στην τεχνική και οικονομική προσφορά των λοιπών υποψηφίων (*παράλειψη υποβολής βεβαιώσεων ανταπόκρισης σε έκτακτες συνθήκες καθαρισμού από προηγούμενες συμβάσεις, εσφαλμένος υπολογισμός εργατικού κόστους, κρατήσεων κ.α.*).

Συμμορφούμενη με τις ως άνω αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ, η Αναθέτουσα Αρχή, με την υπ' αριθμ. 372η/23-02-2024 (ΑΔΑ: 6ΑΤΝ469B7Γ-Γ0Τ) απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου, ακύρωσε την απόφαση κατακύρωσης (364/14-11-2023 – ΑΔΑ 6ΡΕ5469B7Γ-ΠΣ0) και κήρυξε τον διαγωνισμό άγονο, ενώ, ήδη, είχαν ήδη ασκηθεί αιτήσεις ακύρωσης-αναστολής κατά των αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ στο Διοικητικό Εφετείο Χανίων, από τους οικονομικούς φορείς «Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΕΕ» (3104/9-2-2024 και συμπληρωματική 3115/9-2-2024), «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS AE» (3046/9-2-2024) και τον ανάδοχο «FACILITY EXPERTS IKE» (2812/7-2-2024) επί των οποίων εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 70 και 71/2024 (αρ. πρωτ. 17556/19-8-2024) αποφάσεις. Με τις αποφάσεις αυτές απερρίφθησαν οι αιτήσεις αναστολής - ακύρωσης της «ICM

INTERNATIONAL CLEANING METHODS AE» και «Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΕΕ με το ίδιο εν πολλοίς το σκεπτικό με αυτό των προσβληθεισών αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ.

2.4 Ήδη, όμως, η αναθέτουσα αρχή είχε εκκινήσει τις διαδικασίες για την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού και κατά την 377η/16-4-2024 συνεδρίαση του Πρυτανικού Συμβουλίου αποφασίστηκε η αναμόρφωση του προϋπολογισμού του διαγωνισμού (λόγω της 2ης αύξησης του κατώτατου μισθού), και η αποστολή αιτήματος έγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης για τα το διάστημα από 01-01-2025 έως 31-12-2027. Το Υπουργείο Παιδείας ενέκρινε το αίτημα αυτό [απόφαση υπ' αριθμ. 59439/Β2/31-5-2024 (ΑΔΑ ΨΟ7346ΝΚΠΔ - 2Ξ1) (αρ. πρωτ. εις. εγγρ. 11675/3-6-2023)] και ακολούθως κατά την 380η/11-6-2024 συνεδρίαση του Πρυτανικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με τους ίδιους όρους με αυτούς της ΑΔ 15753/5-7-2023 ΑΔΑΜ 23PROC013042153 2023-07-10 και, παράλληλα, αποφασίστηκε ότι «ο διαγωνισμός θα ματαιωθεί μονομερώς και αζημίως από την Αναθέτουσα Αρχή, εφόσον από την απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Χανίων αναδειχθεί ανάδοχος του με Αριθμ. Διακήρυξης 15753/5-7-2023 διαγωνισμού». Εν τέλει, ο διαγωνισμός επαναπροκηρύχθηκε με την ΑΔ 15736/15-7-2024 - ΑΔΑΜ 24PROC015133288 με ημερομηνία διενέργειας 02-09-2024.

2.5. Στον διαγωνισμό αυτόν (ΑΔ 15736/15-7-2024 - ΑΔΑΜ 24PROC015133288) έχουν καταθέσει προσφορές έξι (6) οικονομικοί φορείς, εκ των οποίων δύο (2) δανείζονται εμπειρία ή τεχνική υποστήριξη από άλλους φορείς, και ένας (1) είναι ένωση δύο οικονομικών φορέων. Ο διαγωνισμός αυτός βρίσκεται στη φάση ολοκλήρωσης της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών και η επιτροπή διαγωνισμού έχει κοινοποιήσει στους συμμετέχοντες αιτήματα για διευκρινίσεις με προθεσμία απάντησης έως 18-10-2024, καθώς δύο φορείς επικαλούνται την λήψη επανορθωτικών μέτρων μετά από ποινές που τους έχουν επιβληθεί, χωρίς, ωστόσο, κάνουν αναφορά στο ΕΕΕΣ σε σχετική απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής. Σχετικά, σημειώνεται ότι η αναθέτουσα, με το από 21-10-2024 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενημέρωσε την Αρχή πως οι συγκεκριμένοι υποψήφιοι απάντησαν ότι δεν υπάρχει γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής και επομένως ότι θα πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 73 του ν.4412/2016 για τη διαπίστωση της επάρκειας των επανορθωτικών μέτρων που επικαλούνται στο ΕΕΕΣ.

2.6 Η εξέλιξη αυτή, κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, θα προκαλέσει πρόσθετη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του σταδίου αξιολόγησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, αλλά, και αν ακόμη αυτή ολοκληρωθεί εγκαίρως, αναμένεται ότι θα ασκηθούν προδικαστικές προσφυγές και σε κάθε περίπτωση, θα υπάρξει καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της όλης διαδικασίας εξ αιτίας του κατά νόμου αναγκάιου, λόγω ποσού, προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

2.7. Με βάση τα ανωτέρω και ενόψει της λήξης στις 31-12-2024 της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας με την εταιρεία «FACILITY EXPERTS IKE», η αναθέτουσα, επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτο γεγονός, επιθυμεί να προσφύγει στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016), για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών της εγκαταστάσεων για ένα έτος, ήτοι από 01.01.2025 έως 31.12.2025, εκτιμώμενης προϋπολογισθείσας δαπάνης 573.613,40€ πλέον Φ.ΠΑ.24%.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“[...]2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω

περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.»

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

4. Το υπό εξέταση αίτημα του Πανεπιστημίου Κρήτης, το οποίο είναι μη κεντρική αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά σε προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου νόμου.

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρεται ως αυτοτελής δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Η συνολική δε εκτιμώμενη αξία αυτής για το αιτούμενο χρονικό διάστημα ανέρχεται στο ποσό των 573.613,40€ πλέον Φ.ΠΑ.24%, ήτοι σε ποσό που υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5 παρ. γ' του ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ίδιου νόμου, όπως ισχύει.

5. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 του π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, βλ. σχετικώς ΔΕΚ -ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C-549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35).

Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, συναφώς δε και η Οδηγία 2014/24/ΕΕ, να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, δεν επιτρέπεται τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

Συνεπώς, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους προκρίνεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

6. Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος -κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής,
- β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και
- γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση επιτρέπεται μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 εδ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣτΕ 1987/2021 σκ.12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. Τμ. VII 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογεί την ανάθεση εκείνων μόνο των υπηρεσιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι την κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021, από τις πρόσφατες Γνώμες της Αρχής, ενδεικτικώς, Δ5, 14/2024).

7. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Οι διαδικασίες για την ανάδειξη αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας για τις ανάγκες των χώρων του Πανεπιστημίου Κρήτης για τα έτη 2024-2026 εκκίνησαν τον Φεβρουάριο του 2023, ενώ η ισχύουσα σύμβαση λήγει 31-12-2024.

Η αμέσως προγενέστερη διαδικασία για την ανάδειξη αναδόχου καθαριότητας, είχε εκκινήσει 12-04-2021 με ημερομηνία σύναψης της αντίστοιχης σύμβασης στις 14-12-2021, ήτοι χρειάστηκαν οκτώ (8) μήνες μετά την προκήρυξη για να ολοκληρωθεί η διαδικασία. Βάσει του συγκριτικού αυτού δεδομένου, ως προς τον απαιτούμενο χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή ενήργησε επιμελώς, εκκινώντας τη διαγωνιστική διαδικασία αρκετά νωρίτερα, και συγκεκριμένα δύο χρόνια σχεδόν πριν την λήξη της ισχύουσας σύμβασης (31-12-2024), η οποία προέκυψε κατόπιν ενεργοποίησης του δικαιώματος παράτασης της διάρκειάς της για έναν ακόμα χρόνο.

Ωστόσο, λόγω της διοικητικής και μετέπειτα δικαστικής εμπλοκής, ο διαγωνισμός απέβη άγονος, καθώς, αφενός, η ΕΑΔΗΣΥ έκανε εν μέρει δεκτές τις προδικαστικές προσφυγές, αφετέρου το Διοικητικό Εφετείο Χανίων απέρριψε τις αιτήσεις ακύρωσης -αναστολής, με αποτέλεσμα να ακυρωθεί η κατακυρωτική απόφαση και κανένας από τους λοιπούς υποψηφίους να μην πληροί τους όρους της διακήρυξης.

Τα ως άνω γεγονότα και πρωτίστως η ακύρωση της κατακυρωτικής απόφασης και της κήρυξης του διαγωνισμού ως άγονου συνεπεία της διαπίστωσης ότι τελικώς όλες οι προσφορές δεν ανταποκρίνονταν στους όρους της διακήρυξης, δεν ήταν σε θέση να προβλεφθούν από την αναθέτουσα αρχή, λαμβανομένου υπόψιν και του γεγονότος ότι δεν υπεβλήθησαν προδικαστικές προσφυγές κατά των όρων της υπ' αριθμ. 15753/05-07-2023 διακήρυξης. Σημειώνεται ότι κατά τα εκτιθέμενα στο ιστορικό η αναθέτουσα, μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού, λόγω της δεύτερης αύξησης του κατωτάτου μισθού και την έγκριση, στις 31-05-2024, από το Υπουργείο Παιδείας του αίτηματός της για ανάληψη πολυετούς υποχρέωσης για τα έτη 2025 – 2027, προχώρησε, συμμορφούμενη με τις 182 και 183/2024

αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ και πριν την έκδοση των προαναφερομένων αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Χανίων στην επαναπροκήρυξη, στις 11-6-2024, του διαγωνισμού. .

Ως εκ τούτου, η ανωτέρω απρόβλεπτη περίπτωση που δημιουργήθηκε και ανέτρεψε τον προγραμματισμό της αναθέτουσας αρχής για την απρόσκοπτη κάλυψη των αναγκών της σε υπηρεσίες καθαριότητας, κρίνεται ότι δεν ανάγεται στη σφαίρα ευθύνης της.

Περαιτέρω, ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης για την ανάθεση της υπό εξέταση σύμβασης, η οποία να μην συμβιβάζεται με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Με βάση τα όσα ανωτέρω αναφέρονται οι ανάγκες της αναθέτουσας για τον καθαρισμό των κτιριακών της εγκαταστάσεων καλύπτονται από την υπάρχουσα σύμβαση, η οποία λήγει στις 31-12-2024. Ήδη, όμως, κατά τον χρόνο υποβολής του εξεταζόμενου αιτήματος, η διαγωνιστική διαδικασία βρισκόταν στο στάδιο ολοκλήρωσης της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών και με βάση τα υπάρχοντα στην παρούσα χρονική στιγμή στοιχεία, δεν μπορεί να συναχθεί με βεβαιότητα ότι η υπό εξέλιξη διαγωνιστική διαδικασία δεν θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι την ως άνω ημερομηνία.

Εξ άλλου, η άσκηση προδικαστικών προσφυγών από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς είναι μεν πιθανή, όπως άλλωστε σε κάθε διαγωνιστική διαδικασία, δεν παύει όμως να αποτελεί γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο, ενώ σε κάθε περίπτωση από τα υφιστάμενα στο παρόν στάδιο στοιχεία δεν μπορεί να συναχθεί με κάποιο βαθμό βεβαιότητας ότι θα υπάρξουν πράγματι οι επικαλούμενες εκ μέρους της αιτούσας καθυστερήσεις, είτε από τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 73 παρ. 8 του ν. 4412/2016 είτε στα πλαίσια του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό που να καθιστούν αδύνατη την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαδικασίας μέχρι την λήξη της ισχύουσας σύμβασης, ήτοι μέχρι 31-12-2024.

Συνεπώς, από τα επικαλούμενα από την αναθέτουσα στοιχεία δεν προκύπτει ότι συντρέχει το σύνολο των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 32, παρ. 2, περ. γ' του ν. 4412/2016 για την παροχή σύμφωνης γνώμης για την ζητούμενη προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

IV. Συμπέρασμα :

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή της Αρχής ομόφωνα αποφασίζει:

Την μη παροχή σύμφωνης γνώμης σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ του ν. 4412/2016 για την προσφυγή του Πανεπιστημίου Κρήτης στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων για ένα έτος, ήτοι από 01.01.2025 έως 31.12.2025, εκτιμώμενης προϋπολογισθείσας δαπάνης 573.613,40€ πλέον Φ.ΠΑ.24%, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο προϋποθέσεων.

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2024

Ο Συντάκτης

Ο Προεδρεύων Σύμβουλος ΕΑΔΗΣΥ

Δημήτριος Σταθακόπουλος

Δημήτριος Ε. Χανής